

Likabehandlingsplan

Vår vision:

Barn och vuxna har en god självkänsla och är trygga med sig själva, vilket gör att de inte utsätter någon för kränkningar och att de inte heller blir kränkta. Förskolan ska ge barnen en trygg, utvecklande och trivsamt miljö där grundläggande demokratiska värden råder och där alla människors lika värde främjas. Alla barn ska bli sedda för den de är och få stöd i att utvecklas utifrån sina förutsättningar i samspel med andra.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Könsidentitet eller könsuttryck

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Sexuell läggning

Ålder

Analysera risker och hinder

- 1. Varje avdelning/viste kartlägger risker/hinder - med hjälp av samtal med barnen samt verksamhetsobservationer som dokumenteras
- 2. Analysera orsak - reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör. Det kan också innebära att flera undersökningar behöver göras för att få syn på risker och hinder som först inte visade sig. Detta ska dokumenteras.
- 3. Åtgärda - utifrån analyser genomförs åtgärder med hänsyn till verksamhetens behov, resurser och andra omständigheter. Dessa åtgärder ska genomföras för att undanröja de risker eller andra hinder som har upptäckts.
- 4. Följa upp och utvärdera och ta ställning till hur de kortsiktiga och långsiktiga målen har uppfyllts. Hur tar vi tillvara erfarenheterna inför nästa års steg 1?

Datum	Aktiva åtgärder – Kartläggning Långsiktiga och kortsiktiga	Genomförande - Hur	Vem	När
Ht 2018	Kortsiktigt: Trygga barn	Under hösten ges förutsättningar för en stabil grund och trygghet i gruppen, genom att skapa tillit och anknytning.	Alla pedagoger	När barnen kommer tillbaka efter sommaren/börjar på förskolan
Ht 2018	Långsiktigt: Barns trygghet	Genom att vara närvarande vuxna och att alla barn kan gå till alla pedagoger på förskolan	Alla pedagoger	Ständigt pågående
HT 2018	Långsiktigt: Allas lika värde	Vi ska vara aktivt deltagande och verka nära barnen. Vi uppmuntrar genom samtal så att alla får vara med Vi organiserar verksamheten så att barnen får tillgång att under dagen vistas i mindre grupper	Alla pedagoger	Ständigt pågående
HT 2018	Långsiktigt: Barns självkänsla	I vårt förhållningssätt arbetar vi med att stärka barnens självkänsla	Alla pedagoger	Ständigt pågående

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrund enligt diskrimineringslagen	Risk och/eller hinder (inkl. trakasserier och sexuella trakasserier)	Bedömning av risk	Analys av orsak till risk/hinder	Förebyggande åtgärder	Följa upp /utvärdera
Kön: Pojke/flicka	Att vuxna grupperar flickor och pojkar och behandlar dem olika.	x	Bristande kunskap och medvetenhet	Ökad medvetenhet och utbildning Att som vuxen vara närvarande och lyhörd.	Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år
Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att någon inte identifierar sig som flicka eller pojke eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.	Att barn blir ifrågasatta för sin klädsel, frisyr eller på annat sätt ger uttryck för att vilja vara det andra könet av andra barn och vuxna	x	Bristande kunskap och medvetenhet	Utbildning och information Att som vuxen vara närvarande och lyhörd	Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år
Etnisk tillhörighet: Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.	Att barn blir retade och exkluderade för sin hudfärg eller klädsel	x	Att man inte ser olikheter som berikande och inte samtalar om det på ett naturligt sätt	Att som vuxna vara närvarande, lyhörda och "openminded".	Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år
Religion eller annan trosuppfattning: Har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism	Att barn som ex. inte äter fläskkött, blodpudding, har andra kläder blir ifrågasatta	x	Bristande kunskap om vad det innebär att ha en annan religion eller trosuppfattning	Att som vuxen vara närvarande och lyhörd Kännedom om olika trosuppfattningar	Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år

<p>Funktionsnedsättning Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.</p>	<p>Att barn med funktionsnedsättning blir retade och exkluderade. Att inte miljöerna blir anpassade.</p>	<p>x</p>	<p>Bristande kunskap och dålig ekonomi.</p>	<p>Vi fungerar som förebilder för vårdnadshavare och andra vuxna.</p>	<p>Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år</p>
<p>Sexuell läggning: Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.</p>	<p>Att vi ser kärnfamiljen som norm och glömmar andra familjekonstellationer</p>	<p>x</p>	<p>Vi faller lätt in i normen och tänker inte på variationer</p>	<p>Att som vuxna vara närvarande och lyhörda Vi måste ha ett normkritiskt förhållningssätt Kontinuerligt samtala med barnen om olika normer i samhället Akut: Vi måste agera med berörda Införskaffa mer normkreativ litteratur både vuxen och barnböcker</p>	<p>Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år</p>
<p>Ålder: Omfattar alla, unga som gamla. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.</p>	<p>Att ett barn blir exkluderat för sin ålder</p>	<p>x</p>	<p>Att vi inte ser det kompetenta barnet</p>	<p>Att som vuxna vara närvarande och lyhörda</p>	<p>Följa upp kontinuerligt Utvärderas 1gång/år</p>

Rutiner för akuta situationer

Policy

All personal ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller funktionsnedsättning. Vi är noga med att bemöta alla på ett respektfullt sätt. Vi strävar efter att alla barn kan acceptera varandra och leka med alla barn på förskolan för att grundlägga en uppfattning om allas lika värde.

Vi uppmärksammar flerspråkighet på ett positivt sätt och uppmuntrar utvecklingen av barnens modersmål. Vi strävar efter att alla barn ges lika stort inflytande och att alla får talutrymme i verksamheten. Vi ska främja lika rättigheter för barn med funktionshinder genom att anpassa verksamheten med hänsyn till barnens olika förutsättningar och behov. För att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion och annan trosuppfattning ger vi barnen kunskap, tankefrihet och religionsfrihet. Vi uppmuntrar barnen att leka med och respektera varandra oavsett ålder och kön.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Detta gör vi genom att de vuxna verkar nära barnen för att barnen ska ges möjlighet att samspela med olika individer. I etiska dilemman bemöter vi barnet med respekt och är lyhörda inför barnets tankar och funderingar. Vi samtalar med barnen om situationer som kan uppfattas som kränkande för att sedan diskutera med barnen om hur man är en bra kompis. Vi lyfter vid olika tillfällen barns frågor om olika familjekonstellationer för att främja lika rättigheter. Vi stödjer barnen att utveckla sin identitet.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Avdelningspersonal och förskolechef

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

LISA-anmälan upprättas av avdelningspersonal och förskolechef. Handlingsplan upprättas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Personal som ser händelsen pratar med kollegan/annan vuxen i första hand och därefter informera förskolechef

Rutiner för uppföljning

Vi följer upp detta på planeringar, fokusmöten och APT genom att varje avdelning redogör för nuläget
Åtgärdsplan skrivs i LISA

Rutiner för dokumentation

Anteckningar förs på blankett i LISA på Intranätet

Ansvarsförhållande

Förskolechef och Förskolepersonal

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Barn: Genom barnintervjuer, observationer och samtal.

Personal: Kontinuerligt i likabehandlingsgruppen, på samverkansdagarna, i fokusgrupperna och på APT.

Vilka var delaktiga vid utvärderingen av fjolårets plan

Förskolechef, Likabehandlingsgruppen samt övrig personal

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Då ett barn eller en förälder berättat något som hänt, eller om en vuxen sett eller hört oacceptabla ord och beteenden har den vuxne:

- Genast frågat, lyssnat och samtalat omkring det som hänt.
- Först pratat med den som blivit utsatt, och sedan med den som sagt eller gjort något oacceptabelt.
- Visat att man inte accepterar situationen
- Samrått med kollegor och förskolechef.
- Dokumenterat situationer för att se om de är återkommande, reflekterat över det som hänt, vi kan bli bättre på att följa upp.
- Fört en dialog med föräldrarna.
- Följt upp! Skapat gemensamma regler tillsammans med barnen, uppmuntrat till positivt beteende.
- Då kränkningar har inträffat har vi gett en tydlig tillsägelse och riktat uppmärksamheten till den drabbade.
- Den som kränkt har varit delaktigt i att trösta det drabbade barnet.
- Vid behov tagit hjälp av utomstående experter.

Årets plan ska utvärderas senast

2019 09 15

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Barn: Genom barnintervjuer, observationer och samtal.

Personal: Kontinuerligt i likabehandlingsgruppen, på samverkansdagarna, i fokusgrupperna och på APT.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolepersonal och Förskolechef

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger "Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?" [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom för det (trakasserier)

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]